

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА

Студентка - Алібекова Ю.А.

З переходом України до ринкової економіки все більше значення починає набувати аналіз економічної ефективності діяльності підприємств.

Суть проблеми підвищення економічної ефективності виробництва полягає у тому, щоб кожна одиниця трудових, матеріальних і фінансових ресурсів забезпечувала збільшення товарів і послуг, що у кінцевому рахунку означає підвищення продуктивності праці.

Показники ефективності можуть забезпечити визначення напрямків розвитку окремих підприємств, оцінки й стимулювання результатів їх господарської діяльності. Тому актуальним питанням є використання нових методів і підходів оцінки економічної ефективності діяльності сучасного підприємства.

Економічну ефективність виробництва нами було розраховано за методикою Вороніна О.О. на підприємстві „РіФ – 03”, раніше за цією методикою розраховувались показники більш крупного підприємства – ВАТ „Сумихімпром”.

Результати розрахунків, що проводились за 2007 - 2009 роки, виявились досить негативними: економічна ефективність виробництва в 2008 році склала – (- 287,607 тис.грн.) в 2009 році – (- 327.2 тис.грн.). Розрахунки проводились за формулою:

$$BB_c = (I_{\mu} \cdot PC_1 + A_1 + I_{п.п} \cdot ЧВП_1) - BB_1 \quad (1)$$

Як свідчать результати розрахунків в 2008 порівняно з 2007 р. економічна ефективність виробництва зменшилась на 12,3 %, а в 2009 порівняно з 2008 зменшилась на 25 %, якщо 2007 рік взяти за базовий, то в цілому за 2 роки вона зменшилась на 64%.

Аналізуючи показники за 2009 порівняно з 2008, що сприяли такому результату, можна прийти до висновку що показники питомої ваги вартісних складових у валовому доході (матеріальні та прирівняні до них витрати, амортизація) збільшились, при цьому чистої продукції зменшились; показники віддачі економічних ресурсів (оборотні кошти, основні засоби) знизилась майже в двічі, не зважаючи на це показники продуктивності праці збільшились в двічі, але це пояснюється тим, що велику кількість працюючих було вивільнено на ринок праці, що також являється негативним фактором для діяльності підприємства.

Високі показники з праці отримані за рахунок відносної економії працівників.

Відносна економія чисельності зайнятих (E_N) визначається, відносно з наступних рівнянь:

$$E_N = N_0 * I_{BB} - N_1 \quad (2)$$

У цій постановці в 0 – му періоді відображаються величини показників на початку розгляданого періоду (року), а в 1-му – на кінець цього періоду (року); I_{BB} – індекс обсягу випуску продукції за розглядааний період (BB_1/BB_0) Так, відносна економія чисельності зайнятих адекватна поняттю підвищення продуктивності живої праці.

Відносна економія чисельності зайнятих на „РіФ – 03 склала: в 2009 році – 29,09 осіб.

Внесок кожного працівника виробництва в грошовому еквіваленті тобто чистий внутрішній продукт який припадає на одного робітника склав: в 2007 – 13,69, в 2008 – 21,5, в 2009 – 42,07. Продуктивність праці склала в 2007 – 78,79, в 2008 – 87,74, в 2009 - 181,61

Розрахунки проводились за формулами:

$$B = \frac{ЧВП}{N}, \quad ЧВП = N * B, \quad (3)$$

де B – об'єм чистого внутрішнього продукту, який припадає на одного робітника;

N – кількість зайнятих працівників;

ЧВП – чистий внутрішній продукт

$$ПТ = \frac{BB''}{N} \quad (4)$$

де $ПТ$ – продуктивність живої праці;

BB'' – об'єм випуску в незмінених цінах;

N – кількість робітників.

Отже методика Вороніна дала змогу оцінити нам загальний стан як крупного підприємства так і малого.

У відповідності до отриманих результатів можемо надати наступні рекомендації:

- необхідно збільшити коефіцієнт обертання;
- освоєння нових ринків збуту;
- підприємство випускає продукцію в відповідності стандарту ISO 9001, в цьому контексті створити мотиваційний персонал;
- у зв'язку з тим, що валовий дохід зменшився в 1,5 рази, а кількість працівників в 3 рази, необхідно створити умови соціального захисту працівників.
- раціоналізувати витрати на підприємстві;

Наук. керівник. – к.е.н., доц. Павленко О.О.